

МІНІСТЭРСТВА АДУКАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

ВУЧЭБНЫЯ ПРАГРАМЫ

па вучэбных прадметах
для ўстаноў
агульнай сярэдняй адукацыі
з беларускай мовай навучання
і выхавання

IX клас

*Зацверджана
Міністэрствам адукацыі
Рэспублікі Беларусь*

МІНСК
НАЦЫЯНАЛЬНЫ ІНСТЫТУТ АДУКАЦЫІ
2019

ЗАМЕЖНАЯ МОВА

Англійская, нямецкая, французская, іспанская, кітайская

ТЛУМАЧАЛЬНАЯ ЗАПІСКА

У сучасным свеце замежная мова разглядаецца як сродак фарміравання і выхавання маральна адказнай асобы, як сродак зносін, пазнання, асэнсавання і інтэрпрэтацыі фактаў іншай культуры. Галоўнае прызначэнне замежных моў — забяспечваць узаемадзеянне і супрацоўніцтва народаў, спрыяць працэсу нацыянальнай самаідэнтыфікацыі і культурнага самавызначэння асобы ва ўмовах полікультурнага асяроддзя; павышаць гатоўнасць чалавека да асобнай і прафесійнай самарэалізацыі праз выкарыстанне замежнай мовы нараўне з роднай мовай. Валоданне замежнымі мовамі — важная перадумова адаптацыі чалавека да жыцця ў глабалізаваным свеце.

Вучэбны прадмет «Замежная мова» прызначаны служыць фарміраванню полікультурнай асобы. Адпаведна працэс навучання замежнай мове накіраваны на падрыхтоўку вучняў да розных форм адносін і зносін паміж індывідамі і групамі, якія належаць да розных культур.

Магчымасці вучэбнага прадмета «Замежная мова» ў падрыхтоўцы вучня да міжкультурнай камунікацыі надзвычай вялікія. Вучань далучаецца да духоўнага багацця іншых народаў; у яго фарміруецца вобраз свету, які адпавядае сацыяльным, палітычным і культурным рэаліям сучаснай рэчаіснасці; фарміруецца другаясная кагнітыўная свядомасць, якая забяспечвае ўвесь комплекс іншамовнай камунікатыўнай дзейнасці; адбываецца развіццё маўленчых працэсаў і маўленчых механізмаў, здольнасцей перадаваць падчас іншамовных зносін уласныя думкі і пачуцці; узнікаюць перадумовы для развіцця асобы праз узбагачэнне эмацыянальна-пачуццёвай сферы. Моўныя здольнасці фарміруюцца ў адзінстве спараджэння і ўспрымання маўлення.

Мэты навучання замежнай мове

Генеральная мэта навучання замежнай мове заключаецца ў фарміраванні вучняў як суб'ектаў міжкультурнай камунікацыі праз авалоданне імі іншамоўнай камунікатыўнай кампетэнцыяй і развіццё ў іх якасцей полікультурнай асобы, запатрабаваных сучасным інфармацыйным грамадствам ва ўмовах глабалізацыі. Генеральная мэта прадугледжвае пастаноўку і рэалізацыю адукацыйных, развіццёвых і выхаваўчых мэт у іх адзінстве.

Адукацыйныя мэты: моўнае і маўленчае развіццё асобы вучня шляхам забеспячэння практычнага авалодання замежнай мовай як эфектыўным сродкам зносін у адзінстве яго кагнітыўнай, камунікатыўнай і экспрэсіўнай функцый; засваенне і актуалізацыя ведаў пра вывучаемую замежную мову; авалоданне навыкамі і ўменнямі іншамоўнай маўленчай дзейнасці (успрыманне і разуменне іншамоўнага маўлення на слых, гаварэнне, чытанне, пісьмовае маўленне).

Развіццёвыя мэты: забеспячэнне кагнітыўнага, камунікатыўнага і эмацыянальнага развіцця вучняў; авалоданне спосабамі фарміравання і фармулявання думкі на замежнай мове; развіццё лінгвістычнага кампанента гуманітарнага мыслення; узбагачэнне эмацыянальна-пачуццёвай сферы асобы.

Выхаваўчыя мэты: забеспячэнне ўзбагачэння духоўнага свету вучняў, выхавання ў іх культуры мыслення, пачуццяў, паводзін; развіццё гуманістычных каштоўнасных арыентацый, уменняў ажыццяўляць зносіны ў кантэксце дыялогу культур; фарміраванне псіхалагічнай гатоўнасці да міжмоўнай міжкультурнай камунікацыі; адаптацыя асобы да іншага сацыяльнага асяроддзя.

Задачы вучэбнага прадмета «Замежная мова»:

- развіццё камунікатыўнай культуры вучняў, засваенне імі вуснай і пісьмовай мовы на ўзроўні, які з'яўляецца дастатковым для адэкватнай трактоўкі інфармацыі, што перадаецца і прымаецца;
- кагнітыўнае развіццё вучняў, якое выяўляецца ў пераструктураванні асобных фрагментаў індывідуальнага вобраза карціны свету і ўспрыманні свету вывучаемай мовы праз штучна фарміруемы ў свядомасці лінгвадыдактычны канструкт, што дазваляе ўспрымаць пазнавальны свет у адпаведнасці з яго (гэтага свету) уласнымі сацыяльнымі, палітычнымі, культурнымі,

моўнымі рэаліямі, а не з дапамогай прамога перакладу на гэту мову схем роднай, нацыянальнай карціны свету;

- сацыякультурнае развіццё асобы, арыентаванае на ўспрыманне «іншага» ў яго непадобнасці праз пазнанне каштоўнасцей новай культуры ў дыялогу з роднай; супастаўленне вывучаемай мовы з роднай і культуры гэтай мовы з нацыянальнай; фарміраванне ўменняў прадстаўляць сваю краіну і культуру ва ўмовах іншамоўных міжкультурных зносін;
- развіццё каштоўнасных арыентацый вучняў, якое ажыццяўляецца шляхам фарміравання гуманістычнай пазіцыі асобы праз стварэнне ўмоў для ўзбагачэння адпаведнага канструктыўнага вопыту эмацыянальна-пачуццёвых адносін як найважнейшага фактару ўзнікнення ў чалавека станоўчага ўспрымання «іншага», паважлівага стаўлення да яго, прызнання разнастайнасці культур; з'яўленне ў вучняў імкнення да супрацоўніцтва і ўзаемадзеяння з іншымі народамі;
- развіццё матывацыі да вывучэння замежнай мовы праз фарміраванне патрэбнасцей лепш і дакладней разумець навакольны свет і быць зразуметым ім; усведамленне важнасці валодання замежнай мовай для сацыялізацыі ў сучасным свеце;
- развіццё самаадукацыйнага патэнцыялу вучняў, забеспячэнне іх гатоўнасці да самастойнай работы над мовай, у тым ліку неабходнымі тэхнікамі вучэбна-пазнавальнай працы, стратэгіямі самааналізу, саманазірання.

У якасці комплексных характарыстык, якія выражаюць змест задач, разглядаюцца кампетэнцыі, таму што яны задаюць нормы і патрабаванні да валодання замежнай мовай, якія дазваляюць прасачыць ступень сумеснай рэалізацыі мэт і задач.

Міжкультурная кампетэнцыя — стратэгічная кампетэнцыя, валоданне якой заклікана забяспечваць асэнсаванне вучнямі іншай сацыякультурны, пазнанне імі сэнсавых арыенціраў іншага лінгвасоцыуму, ўменне бачыць падабенства і адрозненні паміж культурамі і ўлічваць іх у працэсе іншамоўных зносін.

Камунікатывая кампетэнцыя — валоданне сукупнасцю маўленчых, моўных, сацыякультурных норм вывучаемай мовы, а таксама кампенсаторнымі і вучэбна-пазнавальнымі ўменнямі, якія дазваляюць выпускніку ўстанавы агульнай сярэдняй адукацыі рашаць маўленчыя, адукацыйныя, пазнавальныя і іншыя задачы,

што стаяць перад ім. У склад гэтай інтэграцыйнай кампетэнцыі ўваходзяць моўная, маўленчая, сацыякультурная, вучэбна-пазнавальная, кампенсаторная кампетэнцыі, якія разглядаюцца як субкампетэнцыі.

Маўленчая кампетэнцыя — сукупнасць навыкаў і ўменняў маўленчай дзейнасці (гаварэнне, успрыманне маўлення на слых, чытанне і пісьмовае маўленне), веданне норм маўленчых паводзін; набыццё на гэтай аснове вопыту іх выкарыстання для пабудовы лагічнага і звязнага па форме і змесце выказвання, а таксама для тлумачэння сэнсу выказванняў іншых людзей.

Моўная кампетэнцыя — сукупнасць моўных ведаў аб правілах функцыянавання моўных сродкаў (фанетычных, арфаграфічных, лексічных і граматычных) у маўленні і навыкаў іх выкарыстання з камунікатыўнымі мэтамі.

Сацыякультурная кампетэнцыя — сукупнасць ведаў пра нацыянальна-культурную спецыфіку краін вывучаемай мовы, уменняў будаваць свае маўленчыя і немаўленчыя паводзіны ў адпаведнасці з гэтай спецыфікай, уменняў прадстаўляць на гэтай аснове сваю краіну і яе культуру ва ўмовах іншамоўных міжкультурных зносін.

Кампенсаторная кампетэнцыя — сукупнасць уменняў выкарыстоўваць дадатковыя вербальныя і невербальныя сродкі для рашэння камунікатыўных задач ва ўмовах дэфіцыту наяўных моўных сродкаў.

Вучэбна-пазнавальная кампетэнцыя — сукупнасць агульных і спецыяльных вучэбных уменняў, неабходных для ажыццяўлення самастойнай дзейнасці па авалоданні замежнай мовай, вопыт іх выкарыстання.

Паслядоўнае і ўзаемазвязанае авалоданне абазначанымі ключавымі кампетэнцыямі забяспечвае фарміраванне ў вучняў адпаведных кампетэнтнасцей.

У сваёй сукупнасці мэты і задачы прадугледжваюць праектаванне і арганізацыю адукацыйнага працэсу на аснове патрабаванняў асобна арыентаванага, кампетэнтнага, камунікатыўнага, кагнітыўнага і сацыякультурнага падыходаў у іх адзінстве. Адсюль вынікае, што ў якасці важнейшых прынцыпаў ажыццяўлення адукацыйнага працэсу вызначаюцца наступныя:

- забеспячэнне разумення культуры і ладу жыцця іншага народа і гатоўнасці «ўспрымаць іншага ў яго непадобнасці», усведамленне вучнямі прыналежнасці да роднай культуры;

- адзінства рэалізацыі камунікатыўнай, культурна-прагматычнай і аксіялагічнай функцый вывучаемай мовы;
- арыентацыя працэсу навучання на забеспячэнне дыялогу культур на аснове ўсебаковага ўліку ўзаемасувязей: мова — мысленне — культура;
- забеспячэнне сацыялізацыі вучняў сродкамі замежнай мовы;
- арганізацыя навучання замежнай мове як сродку іншамоўных зносін на аснове мадэліравання сітуацый міжкультурнай камунікацыі.

Канструяванне працэсу навучання патрабуе выкарыстання сучасных адукацыйных тэхналогій (сацыяльных, інфармацыйна-камунікацыйных, інтэрактыўных і інш.). На вучэбных занятках неабходна мадэліраваць сітуацыі міжкультурных зносін, актыўна ўжываць метады праблемнага навучання і з’ўрыстычныя метады, выкарыстоўваць розныя формы работы (парныя, групавыя, індывідуальныя і інш.). Выбар форм і метадаў навучання і выхавання вызначаецца настаўнікам самастойна на аснове мэт і задач вывучэння пэўнай тэмы, сфармуляваных у вучэбнай праграме патрабаванняў да вынікаў вучэбнай дзейнасці вучняў.

Агульныя патрабаванні да зместу адукацыі

Змест вучэбнага прадмета «Замежная мова» вызначаецца ў адзінстве прадметнага і эмацыянальна-каштоўнаснага кампанентаў.

Эмацыянальна-каштоўнасны кампанент зместу адукацыі ўключае сукупнасць адносін асобы да сусветнай моўнай і культурнай спадчыны, да працэсу авалодання ёй з мэтай асобнаснага росту; забяспечвае набывццё вопыту іншамоўных зносін шляхам рэфлексіі, самапазнання, самавызначэння. Працэс авалодання замежнай мовай набывае для вучня асобны сэнс.

Прадметны змест адукацыі ўключае наступныя кампаненты:

- сферы зносін і прадметна-тэматычны змест маўлення;
- віды маўленчай дзейнасці і моўны матэрыял;
- сацыякультурныя веды: культуразнаўчыя, краіназнаўчыя і лінгвакраіназнаўчыя;
- кампенсаторныя і вучэбна-пазнавальныя ўменні і навыкі самастойнай работы з іншамоўным матэрыялам.

Прадметны кампанент зместу забяспечвае валоданне замежнай мовай як сродкам міжкультурных зносін.

Адбор зместу вучэбнага матэрыялу, які падлягае засваенню, ажыццяўляецца на аснове наступных метадалагічных арыенціраў:

- накіраванасць педагагічнага працэсу на падрыхтоўку да міжкультурных зносін;
- усебаковы ўлік узаемасувязей: мова — мысленне — культура;
- прад'яўленне каштоўнасцей пазнавальнай культуры ў дыялогу з роднай;
- інтэграцыя моўнага, сацыякультурнага, аксіялагічнага кампанентаў зместу навучання;
- аўтэнтычнасць і каштоўнасць значнасць іншамоўных матэрыялаў;
- адпаведнасць вучэбнага матэрыялу сучасным гутарковым нормам вывучаемай мовы.

Структураванне вучэбнага матэрыялу ажыццяўляецца на аснове наступных патрабаванняў:

- бесперапыннае канцэнтрычнае прад'яўленне і назапашванне ведаў;
- паэтапнае фарміраванне навыкаў і ўменняў;
- пераемнасць этапаў працэсу авалодання замежнай мовай;
- пастаянная апора на моўны, маўленчы і асобны суб'ектны вопыт вучняў;
- спалучанасць у авалоданні маўленнем і сістэмай мовы;
- стварэнне магчымасцей для фарміравання ўменняў самастойнай работы з іншамоўнымі інфармацыйнымі крыніцамі з мэтай самаадукацыі.

Спецыфіка зместу моўнай адукацыі прадугледжвае паслядоўны ўлік у адукацыйным працэсе наступных асноўных палажэнняў камунікатыўна арыентаванага навучання:

- ажыццяўленне адукацыйнага працэсу ва ўмовах, набліжаных да рэальных зносін;
- мадэліраванне сітуацый зносін, якія стымулююць вучняў да рашэння камунікатыўных задач у працэсе вывучэння замежнай мовы;
- выкарыстанне камунікатыўна арыентаваных заданняў на аснове імітацыйных, гульнявых і свабодных зносін;

- сітуацыўна абумоўленае авалоданне лексікай і граматыкай вывучаемай мовы;
- актыўнае ўцягванне вучняў у працэс зносін у якасці маўленчых партнёраў;
- стварэнне матывацыйнай гатоўнасці і патрэбнасці вучняў ва ўспрыманні і засваенні вучэбнага матэрыялу ва ўмовах, набліжаных да рэальных зносін.

Сферы зносін і прадметна-тэматычны змест маўлення

Сацыяльна-бытавая сфера. Міжасобасныя адносіны. Здаровы лад жыцця. Свет моды.

Вучэбна-працоўная сфера. Вучоба.

Сацыяльна-культурная сфера. Сучасныя сродкі камунікацыі. Культурны вольны час.

Сацыяльна-пазнавальная сфера. Надвор'е і клімат.

Маўленчыя ўменні

Успрыманне і разуменне маўлення на слых — уменні разумець іншамоўнае маўленне ў працэсе непасрэдных зносін з суб'еседнікам, уменні разумець разнажанравыя аўдыя- і відэатэксты з рознай паўнатай і дакладнасцю пранікнення ў іх змест.

Гаварэнне — уменні ажыццяўляць дыялагічныя, маналагічныя і полілагічныя зносіны ў адпаведнасці з мэтамі, задачамі і ўмовамі камунікацыі з захаваннем норм маўленчага і немаўленчага этыкету.

Чытанне — уменні чытаць і разумець разнажанравыя тэксты з рознай паўнатай і дакладнасцю пранікнення ў іх змест у залежнасці ад віду чытання і далейшага выкарыстання інфармацыі.

Пісьмовае маўленне — уменні прадуцыраваць розныя віды пісьмовых тэкстаў у адпаведнасці з нормамі, прынятымі ў краінах вывучаемай мовы, з улікам камунікатыўных задач і адрасата.

Моўныя веды і навыкі

Веды пра сістэму вывучаемай мовы, аб правілах функцыянавання моўных сродкаў (фанетычных, лексічных, граматычных) у маўленні і навыкі іх выкарыстання з камунікатыўнымі мэтамі.

Сацыякультурныя веды і ўменні

Веданне сацыякультурнага кантэксту сваёй краіны і краін вывучаемай мовы, уменні наладжваць свае маўленчыя і немаўленчыя паводзіны ў адпаведнасці з іх спецыфікай, прадстаўляць сваю краіну і яе культуру ва ўмовах іншамоўных міжкультурных зносін.

Кампенсаторныя ўменні

Уменні выкарыстоўваць розныя вербальныя і невербальныя сродкі для кампенсацыі прабелаў у камунікацыі ва ўмовах дэфіцыту моўных сродкаў, недахопу маўленчага і сацыяльнага вопыту.

Вучэбна-пазнавальныя ўменні

Агульныя і спецыяльныя вучэбныя ўменні, неабходныя для ажыццяўлення самастойнай пазнавальнай дзейнасці па авалоданні іншамоўным маўленнем і культурай краін вывучаемай мовы.

* * *

Змест навучання прадстаўлены ў вучэбнай праграме праз прадметна-тэматычны змест зносін, патрабаванні да практычнага валодання відамі маўленчай дзейнасці, моўны матэрыял (фанетыка, лексіка, граматыка).

У прадметна-тэматычным змесце зносін пазначаны камунікатыўныя задачы для вывучэння замежнай мовы на базавым узроўні (прамы шрыфт) і павышаным узроўні (прамы шрыфт і курсіў).

Патрабаванні да практычнага валодання відамі маўленчай дзейнасці: працягласць гучання тэксту, колькасць рэплік на кожнага субсядніка ў дыялагічным маўленні, аб'ём выказвання ў маналагічным маўленні, аб'ём тэксту для чытання, аб'ём тэксту для пісьмовага маўлення — задаюць асноўныя параметры для ўсіх відаў маўленчай дзейнасці. Дадзеныя параметры, а таксама аб'ём прадуктыўнага і рэцэптыўнага лексічнага мінімуму пазначаюцца наступным чынам: першая лічба — патрабаванні для базавага ўзроўню, другая — для павышанага ўзроўню. Напрыклад, працягласць гучання тэксту: 2—2,5 мініуты; прадуктыўны мінімум: 230—280 лексічных адзінак; рэцэптыўны мінімум: 200—280 лексічных адзінак; агульны аб'ём прадуктыўнай лексікі: 1510—1740 лексічных адзінак; агульны аб'ём рэцэптыўнай лексікі: 910—1360 лексічных адзінак.

Граматычны матэрыял, які падлягае вывучэнню, аднолькавы для ўсіх відаў устаноў агульнай сярэдняй адукацыі. Патрабаванні да валодання граматычным матэрыялам адрозніваюцца аб'ёмам яго прадуктыўнага засваення. Граматычныя з'явы для рэцэптыўнага засваення, адзначаныя адной зорачкай (*), прадугледжаны для *прадуктыўнага засваення* (павышаны ўзровень), адзначаныя дзвюма зорачкамі (**), — прадугледжаны для *рэцэптыўнага засваення* (павышаны ўзровень).

Адрозненні ў авалоданні замежнай мовай пры яе вывучэнні на базавым і павышаным узроўнях выяўляюцца ў наступных параметрах:

- аб'ём засвоенага прадуктыўнага і рэцэптыўнага лексічнага матэрыялу;
- колькасць прадуктыўна засвоенага граматычнага матэрыялу;
- ступень складанасці і колькасць камунікатыўных задач, якія рашаюцца;
- ступень самастойнасці ў інтэрпрэтацыі з'яў міжкультурнай камунікацыі;
- ступень падрыхтаванасці да ажыццяўлення маўленчых і немаўленчых паводзін адэкватна сацыякультурнай спецыфіцы краіны вывучаемай мовы;
- узровень гатоўнасці да самастойнай дзейнасці вучняў па авалоданні замежнай мовай.

Больш высокія патрабаванні да валодання моўным і маўленчым матэрыялам на павышаным узроўні забяспечаць больш высокі ўзровень фарміравання ў вучняў моўных навыкаў і маўленчых уменняў, што будзе выяўляцца ў іх здольнасці больш якасна рашаць вучэбныя камунікатыўныя задачы.

ЗМЕСТ ВУЧЭБНАГА ПРАДМЕТА

(105/175 гадзін)

Сфера зносін	Прадметна-тэматычны змест	Камунікатыўныя задачы
		У канцы года вучань павінен умець
Сацыяльна-бытавая	Міжасобасныя адносіны	<ul style="list-style-type: none"> • Расказаць пра міжасобасныя адносіны (каханне, павага, сяброўства, адказнасць, клопат); • распытаць пра міжасобасныя адносіны (каханне, павага, сяброўства, адказнасць, клопат); • расказаць пра свае адносіны са сваякамі, сябрамі; • параіць, як вырашыць праблему; • <i>абмеркаваць праблему адносін паміж пакаленнямі</i>
	Здаровы лад жыцця	<ul style="list-style-type: none"> • Абмеркаваць карысныя і шкодныя звычкі; • расказаць аб прынцыпах здаровага харчавання і выказаць свае адносіны да іх; • даць рэкамендацыі па вядзенні здаровага ладу жыцця; • <i>расказаць пра недамаганні і звярнуцца па параду;</i> • <i>пераканаць суб'ядніка ў неабходнасці здаровага ладу жыцця</i>
	Свет моды	<ul style="list-style-type: none"> • Расказаць пра ўласныя перавагі ў адзенні; • распытаць суб'ядніка пра яго перавагі ў адзенні; • выказаць меркаванне адносна школьнай формы і абгрунтаваць яго; • выказаць свае адносіны да маладзёжнай моды; • <i>абмеркаваць сучасныя тэндэнцыі ў модзе</i>

Сфера зносін	Прадметна-тэматычны змест	Камунікатыўныя задачы
		У канцы года вучань павінен умець
Вучэбна-працоўная	Вучоба	<ul style="list-style-type: none"> • Расказаць аб праблемах, звязаных з вучобай; • распытаць сябра пра поспехі і цяжкасці ў вучобе; • даць парады/рэкамендацыі для павышэння эфектыўнасці вучобы; • абмеркаваць магчымасці далейшай адукацыі; • <i>даказаць важнасць добрай вучобы для выбару будучай прафесіі;</i> • <i>прааналізаваць свой стыль вучэбнай дзейнасці</i>
Сацыяльна-культурная	Сучасныя сродкі камунікацыі	<ul style="list-style-type: none"> • Расказаць пра найбольш значныя навуковыя вынаходствы ў сферы камунікацый (камп'ютар, мабільны тэлефон, інтэрнэт); • абмеркаваць ролю камп'ютара/інтэрнэту ў сучасным жыцці; • абмеркаваць праблемы, абумоўленыя распаўсюджаннем камп'ютарных тэлекамунікацый; • <i>даказаць перавагу выкарыстання сучасных сродкаў камунікацыі;</i> • <i>выказаць меркаванне пра перспектывы развіцця сродкаў камунікацыі</i>
Сацыяльна-пазнавальная	Культурны вольны час	<ul style="list-style-type: none"> • Расказаць пра розныя формы вольнага часу; • растлумачыць свае перавагі ў сферы вольнага часу; • распытаць (за межнага) сябра пра перавагі ў сферы вольнага часу; • расказаць пра цікавыя музеі; • параіць наведаць музей; • распытаць пра наведванне музея/тэатра/кінатэатра; • <i>падзяліцца ўражаннямі пра наведванне культурнага мерапрыемства;</i> • <i>аргументаваць сваё меркаванне наконт перавагі ў сферы вольнага часу</i>

Сфера зносін	Прадметна-тэматычны змест	Камунікатыўныя задачы
		У канцы года вучань павінен умець
	Надвор'е і клімат	<ul style="list-style-type: none"> • Расказаць пра кліматычныя асаблівасці Рэспублікі Беларусь; • распытаць пра кліматычныя асаблівасці краін вывучаемай мовы; • прадставіць кароткі прагноз надвор'я; • абмеркаваць планы на адпачынак з улікам прагнозу надвор'я; • <i>паведаміць пра стыхійныя бедствы ў розных рэгіёнах свету;</i> • <i>абмеркаваць узаемасувязь надвор'я, клімату, здароўя і дзейнасці чалавека</i>

ПАТРАБАВАННІ ДА ПРАКТЫЧНАГА ВАЛОДАННЯ ВІДАМІ МАЎЛЕНЧАЙ ДЗЕЙНАСЦІ

Успрыманне і разуменне маўлення на слых

Вучні павінны разумець на слых іншамовныя тэксты дыялагічнага і маналагічнага характару, якія прад'яўляюцца настаўнікам і ў гука- і відэазапісе, у натуральным тэмпе, з рознай паўнатай і дакладнасцю пранікнення ў іх змест:

- вылучаць асноўную інфармацыю ў тэкстах, якія змяшчаюць 2-3 % незнаёмых слоў, значэнне якіх можна зразумець з дапамогай моўнай або кантэкстуальнай здагадкі;
- адносна поўна разумець тэксты, якія змяшчаюць 1-2 % незнаёмых слоў, значэнне якіх можна зразумець з дапамогай здагадкі.

Віды тэкстаў: апавяданне, інтэрв'ю, аб'ява, размова па тэлефоне, фрагмент радыёпраграмы/відэафільма, песня.

Працягласць гучання тэксту — 2—2,5 мінуты.

Гаварэнне

Дыялагічнае маўленне

Вучні павінны ўмець:

- запытваць і паведамляць інфармацыю, вызначаную прадметна-тэматычным зместам зносін;

- выказаць сваё меркаванне і даведвацца пра адносіны суб'яседніка да атрыманай інфармацыі;
- падтрымліваць або абв'яргаць меркаванне суб'яседніка, аргументаваць свой пункт гледжання.

Віды дыялогу: дыялог-распытванне, дыялог — абмен думкамі, інтэрв'ю, дыялог — пабуджэнне да дзеяння, дыялог-разважанне.

Колькасць рэплік на кожнага суб'яседніка — 6-7.

Маналагічнае маўленне

Вучні павінны ўмець:

- рабіць падрыхтаваныя і невялікія непадрыхтаваныя паведамленні па тэме/праблеме/сітуацыі;
- апісваць і параўноўваць прадметы, факты і з'явы;
- расказаць пра пачутае/прачытанае/убачанае;
- спалучаць апісанне і апавяданне з элементамі разважання і выказваннем уласнай ацэнкі.

Віды маналагічнага выказвання: апісанне, апавяданне, разважанне, ацэначнае меркаванне.

Аб'ём выказвання не меншы за 10-14 фраз.

Чытанне

Вучні павінны разумець тэксты з рознай паўнатай і дакладнасцю пранікнення ў іх змест у залежнасці ад віду чытання:

- асноўны змест аўтэнтычных / часткова адаптаваных мастацкіх і навукова-папулярных тэкстаў (азнаямленчае чытанне);
- поўна і дакладна разумець змест аўтэнтычных / часткова адаптаваных мастацкіх і навукова-папулярных тэкстаў (вывучальнае чытанне).

Вучні павінны ўмець:

- знаходзіць неабходную / цікавую для вучня інфармацыю ў тэкстах публіцыстычнага і прагматычнага характару (праглядальнае чытанне);
- ацэньваць важнасць і навізну выбранай інфармацыі і выказаць свае адносіны да яе.

Тэксты, прызначаныя для разумення асноўнага зместу (азнаямленчае чытанне), могуць уключаць да 3-4 % незнаёмых слоў, пра значэнне якіх можна здагадацца. Аб'ём тэксту — прыкладна 2600—3500 друкаваных знакаў з прабеламі.

Тэксты для вывучальнага чытання могуць уключаць да 2-3 % незнаёмых слоў, раскрыццё значэння якіх магчыма пры выкарыстанні двухмоўнага слоўніка. Аб'ём тэксту — прыкладна 2100—3000 друкаваных знакаў з прабеламі.

Віды тэкстаў: артыкул у маладзёжным часопісе, навукова-папулярны артыкул, буклет музея, пісьмо, e-mail, афіша, праграма спектакля.

Пісьмовае маўленне

Вучні павінны ўмець прадудыраваць нескладаныя віды пісьмовых тэкстаў у адпаведнасці з нормамі, прынятымі ў краіне вывучаемай мовы:

- пісаць віншаванні, запрашэнні, асабістыя лісты;
- пісаць кароткую аўтабіяграфію;
- каротка выказваць змест праслуханага/прачытанага тэксту;
- пісаць міні-сачыненне па прапанаванай тэме.

Аб'ём тэксту не меншы за 90—130 слоў.

МОЎНЫ МАТЭРЫЯЛ

АНГЛІЙСКАЯ МОВА

Фанетыка

Націск у вытворных словах. Выкарыстанне інтанацыі для выказвання пачуццяў і эмоцый.

Лексіка

Прадуктыўны мінімум: 230—280 лексічных адзінак.

Рэцэптыўны мінімум: 200—280 лексічных адзінак.

Агульны аб'ём прадуктыўнай лексікі: 1510—1740 лексічных адзінак.

Агульны аб'ём рэцэптыўнай лексікі: 910—1360 лексічных адзінак.

Словаўтварэнне: суфіксы назоўнікаў *-ty, -ist, -ship*; прыстаўкі *in-, in-*.

Граматыка

Граматычны матэрыял для прадуктыўнага засваення

М а р ф а л о г і я

Артыкль: артыкль з уласнымі імёнамі (назвы тэатраў, музеяў, кінатэатраў); артыкль з назвамі вынаходстваў і сродкаў камунікацыі (тэлефон, камп'ютар, інтэрнэт); артыкль з абстрактнымі назоўнікамі (*love, care, friendship, responsibility*).

Прыметнік: прыметнікі і прыслоўі, якія цяжка распазнаць (*hard — hardly, good — well, late — lately, bad — badly*).

Займеннік: абсалютныя прыналежныя займеннікі, незначальныя займеннікі *other, another*.

Дзеяслоў: спосабы выражэння дзеянняў у будучым (*Present Simple, Present Continuous, Future Simple*).

Прыслоўе: ступені параўнання прыслоўяў.

Прыназоўнік: прыназоўнікі з назоўнікамі.

С і н т а к с і с

Параўнальныя сказы *the more ... the better*. Складаназалежны сказ з рознымі даданымі сказамі.

Граматычны матэрыял для рэцэптыўнага засваення

Лексіка

Словаўтварэнне: прыстаўкі *dis-, mis-, over-*.

М а р ф а л о г і я

***Займеннік:** адносныя займеннікі *what, where, why, when*.

Мадальны дзеяслоў: *can't, could, may, might, must* з рознымі відамі інфінітыва для выражэння меркавання пра магчымасць/немагчымасць выканання дзеянняў.

Інфінітыў: віды інфінітыва (*Indefinite, Continuous, Perfect, Perfect Continuous*).

Злучнік: *for, since*.

С і н т а к с і с

*Ускосная мова.

НЯМЕЦКАЯ МОВА

Фанетыка

Рытм у сказе (націскныя і ненаціскныя словы ў складаных сказах).

Інтанацыя сказаў з аднароднымі членамі. Інтанацыя сказаў з інфінітывам з часціцай *zu*.

Лексіка

Прадуктыўны мінімум: 230—280 лексічных адзінак.

Рэцэптыўны мінімум: 200—280 лексічных адзінак.

Агульны аб'ём прадуктыўнай лексікі: 1510—1740 лексічных адзінак.

Агульны аб'ём рэцэптыўнай лексікі: 910—1360 лексічных адзінак.

Словаўтварэнне: суфіксы прыметнікаў *-sam, -los*.

Граматыка

Граматычны матэрыял для прадуктыўнага засваення

М а р ф а л о г і я

Назоўнік: род назоўнікаў (сістэматызацыя). Асобы від скланення назоўнікаў. Скланенне назоўнікаў (сістэматызацыя). Спосабы ўтварэння множнага ліку назоўнікаў: *-e, *e; -er, *er; ∅, -∅; -en, -n, -s*.

Артыкль: азначальны артыкль, калі пасля назоўнікаў стаіць назоўнік у родным склоне або назоўнік з прыназоўнікам. Азначальны, неазначальны артыкль, адсутнасць артыкля (сістэматызацыя).

Прыметнік: скланенне прыметнікаў, перад якімі адсутнічае суправаджальнае слова. Скланенне прыметнікаў у множным ліку.

Дзеяслоў: часавая форма будучага часу *Futurum I Aktiv*. Часавыя формы дзеяслова ў незалежным стане (сістэматызацыя). Часавыя формы дзеяслова ў залежным стане: *Präsens Passiv, Präteritum Passiv*.

Інфінітыў: інфінітыў без часціцы *zu* пасля мадальных дзеясловаў; дзеясловаў успрымання *sehen, hören*; дзеясловаў, якія абазначаюць рух (у функцыі акалічнасці); дзеяслова *bleiben*.

Інфінітыў з часціцай *zu* пасля групы дзеясловаў: *anfangen, beginnen, beschließen, bitten, einladen, erlauben, erinnern, gelingen, empfehlen, raten, hoffen, planen, vergessen, versprechen, versuchen, verbieten*; пасля звароту *es gibt*; пасля выказаў *Freude / Spaß machen*; пасля канструкцый *sein + прыметнік/дзеепрыметнік (es ist gesund / schlecht / höflich / interessant / leicht / schwer / (un)möglich / erlaubt / verboten)*; *haben + абстрактны назоўнік (haben + Absicht / Angst / Grund / Lust / Möglichkeit / Problem / Schwierigkeit / Zeit)*.

Прыназоўнік: прыназоўнікі часу і месца (сістэматызацыя). Прыназоўнікі *von, durch* для ўказання на носьбіта дзеяння ў пасіўных сказах.

С і н т а к с і с

Складаназалежныя сказы: даданыя сказы мэты са злучнікамі *damit*.

Граматычны матэрыял для рэцэптыўнага засваення

М а р ф а л о г і я

Інфінітыў: інфінітыўныя звароты *statt ... zu + Infinitiv; ohne ... zu + Infinitiv*.

Прыназоўнік: прыназоўнікі *wegen, trotz*, якія патрабуюць роднага склону.

**Прыназоўнік *mit* для ўказання на носьбіта дзеяння ў пасіўных сказах.

С і н т а к с і с

Сказы са злучнікамі *sowohl ... als auch*.

ФРАНЦУЗСКАЯ МОВА

Фанетыка

Інтанацыя асноўных тыпаў простага, складаназлучанага і складаназалежнага сказаў.

Лексіка

Прадуктыўны мінімум: 230—280 лексічных адзінак.

Рэцэптыўны мінімум: 200—280 лексічных адзінак.

Агульны аб'ём прадуктыўнай лексікі: 1510—1740 лексічных адзінак. *Агульны аб'ём рэцэптыўнай лексікі*: 910—1360 лексічных адзінак.

Граматыка

Граматычны матэрыял для прадуктыўнага засваення

М а р ф а л о г і я

Назоўнік: жаночы род назоўнікаў, якія абазначаюць прафесію.

Артыкль: ужыванне артыкляў з абстрактнымі назоўнікамі (з'явы прыроды); ужыванне артыкляў з геаграфічнымі назвамі.

Займеннік: адносныя займеннікі *qui, que, où* (паўтарэнне), адносны займеннік *dont*. Сістэматызацыя асабовых займеннікаў.

Дзеяслоў: умоўны лад *e conditionnel présent*; дапасаванне часоў (план цяперашняга).

Прыслоўе: асобныя формы ўтварэння ступеней параўнання.

С і н т а к с і с

Сістэматызацыя асноўных тыпаў простага, складаназлучанага і складаназалежнага сказаў. Ужыванне часоў ва ўмоўным даданым сказе пасля злучніка *si: le présent de l'indicatif, l'imparfait de l'indicatif*.

Граматычны матэрыял для рэцэптыўнага засваення

М а р ф а л о г і я

Дзеяслоў: перадпрошлы час *le plus-que-parfait*. Безасабовая форма дзеяслова *le participe passé* ў значэнні прыметніка.

Абвесны лад *le subjonctif présent*.

*Умоўны лад *le conditionnel passé*.

С і н т а к с і с

Ускоснае пытанне, ускосная мова.

ІСПАНСКАЯ МОВА

Фанетыка

Удасканаленне слыхавымаўленчых навыкаў вучняў на аснове вывучаемага лексіка-граматычнага матэрыялу.

Лексіка

Прадуктыўны мінімум: 230—280 лексічных адзінак.

Рэцэптыўны мінімум: 200—280 лексічных адзінак.

Агульны аб'ём прадуктыўнай лексікі: 1510—1740 лексічных адзінак.

Агульны аб'ём рэцэптыўнай лексікі: 910—1360 лексічных адзінак.

Словаўтварэнне: суфіксы назоўнікаў *-icia, -icio*; суфікс прыметнікаў *-al*, суфікс прыслоўяў *-mente*.

Граматыка

Граматычны матэрыял для прадуктыўнага засваення

М а р ф а л о г і я

Potencial simple ў мадальным значэнні.

Дзеепрыметнік: сістэматызацыя ўжывання форм *participio pasado* ў функцыі азначэння, канструкцыя *estar + participio pasado*.

Прыслоўе: прыслоўі спосабу дзеяння.

С і н т а к с і с

Дапасаванне часоў пры замене простага мовы на ўскосную.

Граматычны матэрыял для рэцэптыўнага засваення

М а р ф а л о г і я

Дзеяслоў: формы, значэнне і ўжыванне дзеясловаў у *pretérito perfecto de subjuntivo*.

*Формы, значэнне і ўжыванне дзеясловаў у *pretérito imperfecto de subjuntivo*.

С і н т а к с і с

*Складаназалежныя сказы з умоўнымі даданымі сказамі II тыпу.

КИТАЙСКАЯ МОВА

ПАТРАБАВАННІ ДА ПРАКТЫЧНАГА ВАЛОДАННЯ ВІДАМІ МАЎЛЕНЧАЙ ДЗЕЙНАСЦІ

Успрыманне і разуменне маўлення на слых

Вучні павінны **р а з у ме ц ь** на слых іншамоўныя тэксты дыялагічнага і маналагічнага характару, якія прад'яўляюцца настаўнікам і ў гука- і відэазапісе, у натуральным тэмпе, з рознай паўнатай і дакладнасцю пранікнення ў іх змест:

- ♦ вылучаць асноўную інфармацыю ў тэкстах, якія змяшчаюць 2-3 % незнаёмых слоў, значэнне якіх можна зразумець з дапамогай моўнай або кантэкстуальнай здагадкі;
- ♦ адносна поўна зразумець тэксты, якія змяшчаюць 1-2 % незнаёмых слоў, значэнне якіх можна зразумець з дапамогай здагадкі.

Віды тэкстаў: апавяданне, інтэрв'ю, аб'ява, размова па тэлефоне, фрагмент радыёпраграмы/відэафільма, песня.

Працягласць гучання тэксту — 2—2,5 мінуты.

Гаварэнне

Дыялагічнае маўленне

Вучні павінны ўмець:

- ♦ запытваць і паведамляць інфармацыю, вызначаную прадметна-тэматычным зместам зносін;
- ♦ выказаць сваё меркаванне і даведацца пра адносіны суб'едніка да атрыманай інфармацыі;
- ♦ падтрымліваць або абв'яргаць меркаванне суб'едніка, аргументаваць свой пункт гледжання.

Віды дыялогу: дыялог-распытванне, дыялог — абмен думкамі, інтэрв'ю, дыялог — пабуджэнне да дзеяння.

Колькасць рэплік на кожнага суб'едніка — 6-7.

Маналагічнае маўленне

Вучні павінны ўмець:

- ♦ рабіць падрыхтаваныя і невялікія непадрыхтаваныя паведамленні па тэме/праблеме/сітуацыі;
- ♦ апісваць і параўноўваць прадметы, факты і з'явы;
- ♦ расказваць пра пачутае/прачытанае/убачанае;
- ♦ спалучаць апісанне і апавяданне з элементамі разважання і выказаннем уласнай ацэнкі.

Віды маналагічнага выказвання: апісанне, апавяданне, разважанне, ацэначнае меркаванне.

Аб'ём выказвання не меншы за 10-14 фраз.

Чытанне

Вучні павінны разумець тэксты, напісаныя з дапамогай іерогліфаў, з рознай паўнатай і дакладнасцю пранікнення ў іх змест у залежнасці ад віду чытання:

- ♦ разумець змест аўтэнтычных / часткова адаптаваных мастацкіх і навукова-папулярных тэкстаў (азнаямленчае чытанне);
- ♦ поўна і дакладна разумець змест аўтэнтычных / часткова адаптаваных мастацкіх і навукова-папулярных тэкстаў (вывучальнае чытанне);

Вучні павінны ўмець:

- ♦ знаходзіць неабходную/цікавую інфармацыю ў тэкстах публіцыстычнага і прагматычнага характару (праглядальнае чытанне);

- ♦ ацэньваць важнасць і навізну выбранай інфармацыі і выказаць свае адносіны да яе.

Тэксты, прызначаныя для разумення асноўнага зместу (азнаямленчае чытанне), могуць уключаць да 3-4 % незнаёмых слоў, пра значэнне якіх можна здагадацца. Аб'ём тэксту — 0,75 старонкі.

Тэксты для вывучальнага чытання могуць уключаць да 2-3 % незнаёмых слоў, раскрыццё значэння якіх магчыма пры выкарыстанні двухмоўнага слоўніка. Аб'ём тэксту — 0,5 старонкі.

Віды тэкстаў: артыкул у маладзёжным часопісе, навукова-папулярны артыкул, буклет музея, пісьмо, e-mail, афіша, праграма спектакля.

Пісьмовае маўленне

Вучні павінны ў мец ь прадукцыраваць нескладаныя віды пісьмовых тэкстаў, якія напісаны з дапамогай іерогліфаў, у адпаведнасці з нормамі, прынятымі ў краіне вывучаемай мовы:

- ♦ пісаць віншаванні, запрашэнні, асабістыя пісьмы;
- ♦ пісаць кароткую аўтабіяграфію;
- ♦ каротка выказаць змест праслуханага/прачытанага тэксту;
- ♦ пісаць міні-сачыненне па прапанаванай тэме.

Вучні павінны ў мец ь пісаць іерогліфы (750 адзінак) і тэксты іерогліфамі (200 адзінак).

МОЎНЫ МАТЭРЫЯЛ

Фанетыка

Інтанацыя бяззлучнікавых сказаў.

Лексіка

Прадуктыўны мінімум: 230—280 лексічных адзінак.

Рэцэптыўны мінімум: 200—280 лексічных адзінак.

Агульны аб'ём прадуктыўнай лексікі: 1510—1740 лексічных адзінак. *Агульны аб'ём рэцэптыўнай лексікі:* 910—1360 лексічных адзінак.

Граматыка

Граматычны матэрыял для прадуктыўнага засваення

М а р ф а л о г і я

Лічэбнік: колькасныя лічэбнікі ад 10 000. Рэдуплікацыя назоўнікаў, лічыльных слоў, канструкцый «лічэбнік — лічыльнае слова».

Дзеяслоў: пасіўны стан.

Прыслоўе: 像, 不过, 差不多, 曾经.

Прыназоўнік: 根据, 对于, 关于.

Выніковыя дапаўненні: 上, 开, 出来, 起来, 下去.

Дапаўненне стану (З).

Дапаўненне магчымасці.

Злучнік: 并, 免得.

С і н т а к с і с

Бяззлучнікавыя сказы.

Складаныя дапаўненні напрамку.

Сказы з 把 (4).

Ускосная мова.

Канструкцыі, прыназоўнікі, злучнікі: 跟...有关系, ...什么的, 是...的, ...有10米高, ..., 包括..., 最好, ...开始.

Граматычны матэрыял для рэцэптыўнага засваення

М а р ф а л о г і я

Прыслоўе: 将要, 将来.

Злучнік: 并, 并且, 而, 而且, 不仅.

Канструкцыі, прыназоўнікі, злучнікі: 既...又, 还没有...呢! 一会儿...一会儿..., 如果...那么..., 不是...就..., 从...以来.

* * *

Па заканчэнні навучання на II ступені агульнай сярэдняй адукацыі вучні, якія вывучалі замежную мову на *базавым узроўні*, павінны:

в е д а ц ь:

- ◆ артыкуляцыйныя нормы і асноўныя інтанацыйныя мадэлі вывучаемай замежнай мовы;
- ◆ асноўныя камунікатыўна значныя частотныя і стылістычна нейтральныя лексічныя адзінкі, нормы словаўжывання і тыповыя спосабы словаўтварэння;

- ◆ граматычныя з’явы прадуктыўнага і рэцэптыўнага мінімуму і правілы іх утварэння і ўжывання;
- ◆ асноўныя звесткі пра нацыянальна-культурную спецыфіку краін вывучаемай мовы; нормы маўленчых і немаўленчых паводзін ва ўмовах міжкультурных зносін;
- ◆ асноўныя спосабы пошуку інфармацыі ў даведачных крыніцах, у тым ліку ў інтэрнэце;
- ◆ асноўныя вербальныя і невербальныя сродкі пераадолення цяжкасцей падчас зносін (перапытванне, удакладненне; міміка, жэсты);

у м е ц ь:

- ◆ афармляць вусныя і пісьмовыя выказванні ў адпаведнасці з вывучанымі фанетычнымі, лексічнымі і граматычнымі нормамі замежнай мовы для рашэння камунікатыўных задач у стандартных сітуацыях зносін;
- ◆ разумець/выбіраць інфармацыю з аўтэнтчных / часткова адаптаваных тэкстаў з рознай ступенню дакладнасці, глыбіні і паўнаты пры чытанні і ўспрыманні маўлення на слых;
- ◆ прадстаўляць сваю краіну і яе культуру ў тыповых сітуацыях іншамоўнай міжкультурнай камунікацыі і ажыццяўляць маўленчае ўзаемадзеянне з прадстаўнікамі краін вывучаемай мовы з улікам іх нацыянальна-культурнай спецыфікі і норм маўленчых і немаўленчых паводзін;
- ◆ выкарыстоўваць асноўныя вербальныя і невербальныя сродкі кампенсацыі дэфіцыту ведаў для паспяховага рашэння камунікатыўных задач;
- ◆ ажыццяўляць самастойную вучэбна-пазнавальную дзейнасць па пошуку, зборы і абагульненні інфармацыі ў даведачных, у тым ліку іншамоўных, крыніцах і ў інтэрнэце;

в а л о д а ц ь:

- ◆ фанетычнымі, лексічнымі і граматычнымі нормамі вывучаемай замежнай мовы, дастатковымі для рашэння камунікатыўных задач у стандартных сітуацыях міжкультурнай камунікацыі;
- ◆ прадуктыўнымі відамі іншамоўнай маўленчай дзейнасці (гаварэнне, пісьмовае маўленне) з высокай ступенню рэпрадуктыўнасці, захоўваючы сацыякультурныя нормы маўленчых паводзін;

- ◆ рэцэптыўнымі відамі маўленчай дзейнасці (чытанне, успрыманне і разуменне маўлення на слых) з рознай ступенню дакладнасці, паўнаты і глыбіні разумення зместу часткова адаптаваных тэкстаў;
- ◆ нормамі маўленчага і немаўленчага этыкету вывучаемай замежнай мовы, дастатковымі для ажыццяўлення міжкультурных зносін;
- ◆ агульнавучэбнымі і спецыяльнымі ўменнямі для ажыццяўлення самастойнай вучэбна-пазнавальнай дзейнасці па авалоданні замежнай мовай.

Па заканчэнні навучання на II ступені агульнай сярэдняй адукацыі вучні, якія вывучалі замежную мову на *павышаным узроўні*, павінны:

в е д а ц ь:

- ◆ правілы вымаўлення і рытміка-меладычнай арганізацыі іншамоўнага маўлення;
- ◆ сэнс вывучаных лексічных адзінак, у тым ліку ацэначную лексіку і ўстойлівыя словазлучэнні, асноўныя спосабы словаўтварэння (афіксацыя, словаскладанне);
- ◆ граматычныя з'явы прадуктыўнага і рэцэптыўнага мінімумаў і правілы іх ужывання і распазнавання;
- ◆ рэаліі культуры краіны вывучаемай мовы ў рамках прадметна-тэматычнага зместу праграмы; правілы маўленчага і немаўленчага этыкету;
- ◆ спосабы пошуку інфармацыі ў даведачных і іншых іншамоўных крыніцах, у тым ліку ў інтэрнэце;
- ◆ асноўныя вербальныя і невербальныя сродкі пераадолення цяжкасцей у час зносін (перапытванне, удакладненне, сінанімічныя сродкі выказвання думкі; міміка, жэсты, малюнак);

у м е ц ь:

- ◆ афармляць вусныя і пісьмовыя выказванні ў адпаведнасці з фанетычнымі, арфаграфічнымі, лексічнымі і граматычнымі нормамі вывучаемай мовы;
- ◆ ажыццяўляць маўленчае і немаўленчае ўзаемадзеянне з прадстаўнікамі краін вывучаемай мовы і прадстаўляць сваю краіну і яе культуру ва ўмовах іншамоўнай міжкультурнай камунікацыі;

- ◆ выкарыстоўваць вербальныя і невербальныя сродкі кампенсацыі дэфіцыту ведаў для паспяховага рашэння камунікатыўных задач;
- ◆ ажыццяўляць самастойную вучэбна-пазнавальную дзейнасць па пошуку, зборы і абагульненні інфармацыі ў даведачных і іншых іншамоўных крыніцах;

в а л о д а ц ь:

- ◆ фанетычнымі, лексічнымі і граматычнымі нормамі вывучаемай замежнай мовы, дастатковымі для рашэння камунікатыўных задач у стандартных сітуацыях міжкультурнай камунікацыі;
- ◆ прадуктыўнымі відамі іншамоўнай маўленчай дзейнасці (гаварэнне, пісьмовае маўленне) з дастатковай ступенню самастойнасці і ініцыятыўнасці, захоўваючы сацыякультурныя нормы маўленчых паводзін;
- ◆ рэцэптыўнымі відамі маўленчай дзейнасці (чытанне, успрыманне і разуменне маўлення на слых) з рознай ступенню дакладнасці, паўнаты і глыбіні разумення зместу ў залежнасці ад камунікатыўнай задачы;
- ◆ нормамі маўленчага і немаўленчага этыкету вывучаемай замежнай мовы, дастатковымі для ажыццяўлення паспяковых міжкультурных зносін;
- ◆ агульнавучэбнымі і спецыяльнымі вучэбнымі ўменнямі для ажыццяўлення самастойнай вучэбна-пазнавальнай дзейнасці па авалоданні замежнай мовай.